

Posudek vedoucího práce

Název práce: Autentický člověk Jan Patočka

Autor: Jan Mrázek

Přestože mnohá filozofická témata se velmi výrazně vztahují k člověku, jsou práce věnující se možnostem propojení dramatické výchovy s výukou filozofie nepočtené. Jedním z důvodů, který je často zmiňován i v odborné literatuře, je úroveň abstrakce, s níž filozofie pracuje. Ta je velmi často obtížně uchopitelná v konkrétnosti, s níž zachází dramatická výchova, a schopnost převodu některých filozofických abstrakt do situační konkrétnosti, do konkrétnosti lidského žití, s níž pracuje dramatická výchova, vyžaduje hlubokou míru porozumění těmto tématům. Měl jsem to štěstí v tomto roce být u dvou prací, jejichž autoři tento problém řešili (práce O. Kohouta a J. Mrázka) a s potěšením mohu konstatovat, že z mého pohledu se oba autoři s tímto problémem vypořádali se ctí. Protože obě práce spolu výrazně komunikují, pojmu část posudku jako jakési srovnání s tím, že se poté vztáhnou k oběma pracím samostatně v části, která náleží jen jim – část posudku bude tedy oběma pracím společná.

V obou pracích je velmi důležité sledovat, s jakou oborovou vyspělostí a znalostí filozofických témat oba autoři do projektu vstupují. V práci nám o tom podávají důkazy v kapitolách věnovaných oborovým východiskům, ale také ve způsobech uvažování nad dalšími tématy, které se v pracích objevují – jejich přemýšlení je kontextuální, v souvislostech, obě práce jsou psány velmi kultivovaným, „přemýšlivým“ jazykem. Oba autoři prokazují schopnost smysluplně propojit filozofická témata s konkrétními situacemi nebo na základě konkrétní situace filozofické téma nastolit a zkoumat. Oba autoři se od situací dostávají k příběhům – pro Ondřeje Kohouta je východiskem samotný příběh Sokratova obvinění, Honza Mrázek zrcadlí Patočkův příběh a období Charty 77 v příběhu studenta gymnázia. Rozdílná – právě úroveň abstrakce – jsou však filozofická témata, která do projektů vstupují. Jan Mrázek pracuje s pojmem pravdy, což možná vypadá jako téma pro dramatickou výchovu nosné, nicméně autor je chce studentům zprostředkovat na takové úrovni filozofické abstrakce, která už se může situativnosti vzpouzet. Ondřej Kohout do práce se studenty vnáší témata, která jsou v tomto směru přímočarejší – Sokratés a jeho metoda tázání, Platón a jeho úvahy o obci a Sokratův příběh, jeho obrana a soud a odsouzení jsou témata sama o sobě velmi situativní nebo cestu k situacím nabízejí poměrně jasně a autor toho velmi dobře využívá. **Obě práce jsou ukázkou zdařilého přístupu k výuce filozofie pomocí metod dramatické.**

Práce Jana Mrázka vznikla v časové tísně – ta byla způsobena pozdní realizací projektu. Se studentem jsem konzultoval a měnil pouze samotný projekt, na konzultování výstupu v podobě bakalářské práce už příliš času nezbylo. Já jako vedoucí práce už jsem neměl příliš možnost do práce vstupovat, k textu jsem se dostal velmi pozdě, navíc došlo mezi mnou a studentem k šumu, kdy jsem v příloze poslal poslední komentář upozorňující na potřeby některých (ještě zvládnutelných) úprav s textem mailu „více už nestihnou“, který student pochopil jako sdělení, že jsem už práci nestihl okomentovat. Celá situace dokládá studentova rizika v případě, kdy text práce vzniká na poslední chvíli.

Práce přináší velmi zajímavý a kvalitní teoretický a praktický materiál, který by ale ještě zasloužil utřídění. Myslím, že by práci prospělo neoddělovat ji na část teoretickou a praktickou, ale pojmout ji jako jeden celek – teoreticky komentovaný vhled do přípravy a realizace projektu s následnou oborovou reflexí. Také bych předsunul kapitolu Pravda ve fenomenologické tradici do východisek – autor nám dává nahlédnout do oborové obsahu, se kterým pracuje cestami didaktické transformace, o čemž nám dává zprávu zejména v kapitolách věnovaných přípravě projektu a jeho organizaci a samozřejmě v popisu realizace.

I přes výše zmíněné připomínky je práce Jana Mrázka psána velmi kultivovaně, místy až esejisticky, což může být na překážku odbornosti textu, na druhou stranu nám musí student zprostředkovat vlastní cestu k tématu pravdy, což se bez esejistického a úvahového stylu zvládá obtížně. Přesto si myslím, že zejména kapitola Pravda ve fenomenologické tradice je z tohoto pohledu ne formátu bakalářské práce poněkud zatěžkaná a vede dokonce studenta k jistému zpochybnění role pedagoga:

„A co hůře, nejsme my jako pedagogové pouhými zprostředkovateli předsudků?“

Samotný projekt je vystavěn velmi smysluplně. Autor nejprve mapuje témata pravdy a autenticity a hledá pro ně situační oporu (někdy ji hledají sami studenti, někdy je nabízena pedagogem). Situace jsou často východisky pro teoretickou debatu nebo naopak tato v ně ústí. Projekt graduje příběhem gymnaziálního studenta, který se projevil autenticky - pravdivě v situaci, která vycházela z historického kontextu Charty 77 a odkazovala účastníky projektu k patočkovské filozofické tradici. Projektu jsem se osobně nemohl účastnit, podle vyjádření doc. Provazníka probíhal velmi zajímavě, inspirativně – jako takový ho vnímám i já.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit ji B.

18.6.2017 doc. Radek Marušák

Poznámka na závěr: Bylo by dobré, kdyby se autoři obou prací sešli na tvorbě společného článku o výuce filozofie pomocí metod dramatické výchovy.